

ODEŠEL LÉKAŘ-POSEL ČASŮ BUDOUCÍCH

MUDr. Jiří Staňa

(28. 2. 1953–28. 4. 2018)

V prvním květnovém týdnu nás zaskočila smutná zpráva – 28. dubna zemřel ve věku 65 let prim. MUDr. Jiří Staňa. Každého, kdo měl možnost se s ním blíže seznámit, po jejím vyslechnutí musí napadnout totéž: zase je mezi námi méně nebojácnosti, hluboce promyšlené odbornosti a nadhledu. Takle vzácná a čím dál méně vídaná osobnostní trojkombinace, zdobící opravdové muže, měla v dr. Staňovi skvělého nositele.

Jiří Staňa vystudoval medicínu v Olomouci (1978) a v Jeseníku, kde pak desítky let žil, začínal jako internista v místní nemocnici. Po atestaci z vnitřního lékařství přešel na oddělení ARO téže nemocnice, kde v úzké spolupráci s prim. MUDr. Milanem Lutonským zaváděl nové léčebné metody: epidurální a kombinovanou anestezii, speciální ventilační techniky, kardiostimulaci, provedl první trombolýzu u akutního infarktu myokardu (1985) a první trombolýzu v poli (1992). Velký význam má jeho popis a terapie „piriformis syndromu“. Potíže s ním spojené se totiž ve většině případů diagnostikují jako vertebrogenní syndrom algický, nejsou adekvátně léčeny, a po terapii tudíž přetrvávají.

S rodinou

Atestaci II. stupně složil z anesteziologie a resuscitace, načež se roku 1992 stal ředitelem Zdravotnické záchranné služby v Jeseníku, což v roce 1996 podpořil atestací z urgentní medicíny. Jak si všichni dobře pamatujeme, záchranka tehdy procházela bouřlivým rozvojem a vzápětí neméně bouřlivým zaškrčováním, proti kterému se dr. Staňa nikdy neváhal postavit, přičemž poslední, na čem mu záleželo, byla jeho „kariérní bezpečnost“. Čelil tomuto neblahému snažení, seč mohl – založil a dlouhá léta vedl široce známou a dodnes konanou soutěž záchranných týmů Rallye Rejvíz a i jeho zásluhou se záchranka začala přednášet na lékařských fakultách.

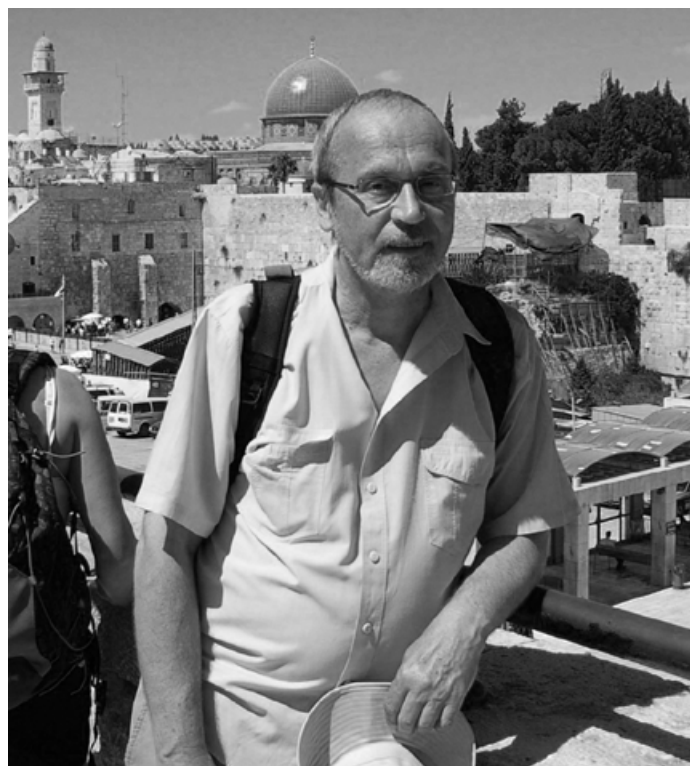
Když si po desítkách let lékařské praxe na čas odskočil do oblasti ekonomiky a správy, vzal za to opět po „staňovsku“. Nejdříve se přesunul na post generálního ředitele Priessnitzových léčebných lázní, pro

S manželkou Ludmilou na kongresu v Japonsku

něž zpracoval novou vizi budoucího vývoje. Jako místostarosta Jeseníku v letech 2006–2010 pak čelil permanentním pokusům o odvolání z funkce, neboť se soustavně prohřešoval proti zákonům lokální politiky. Jen namátkou: spolu s rodiči předškoláků neústupně prosazoval vznik waldorfské třídy na místní základní škole, zasazoval se o uplatnění moderních principů veřejné správy na úkor tradiční byrokracie a o budování infrastruktury.

Příchod důchodového věku dr. Jiří Staňa také vyřešil typicky po svém – v roce 2011 vyhrál konkurs na místo primáře lázeňské polikliniky v Luhačovicích. S příchodem smetl se stolu klasickou lázeňskou agendu –

V Jeruzalémě

S kolegy z jesenické záchranky

„šroták“, jak nazýval příjmy, propuštění a kontroly – a začal se věnovat pacientům. K ruce si vzal účinné pomocníky – holistický přístup, počítačovou kineziologii a MD kolagenové injekce. Celostní vidění si osvojil u doc. Dobrosłavy Jandové poté, co v 90. letech prodělal první ataku těžké nemoci. Počítačová kineziologie, která vznikla v rámci ruského kosmického výzkumu, jej uchvátila spojením dokonalé diagnostiky a cvičení na bázi jógy, dechových cvičení a masážních technik, jimiž se lze udržovat v kondici a při dobrém zdraví. MD kolagenovými injekcemi pak elegantně

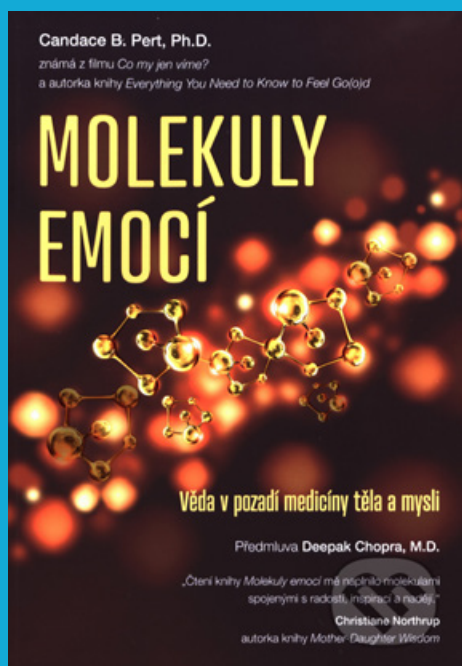
řešil klasické dilema lázeňského pacienta s pohybovými obtížemi: „Přijel jsem zrehabilitovat, ale pořádně nemůžu, protože mě bolí koleno, kyčel, kotník, rameno, záda etc.“ „Kolikrát mi stačil jeden obstřik a pacient bez omezení vesele cvičil,“ říkal dr. Staňa.

S luhačovickou zkušeností dr. Stani se pojí také něco, po čem nám při vzpomínce na něj budou vždy lehce cukat koutky, co však zároveň může skvěle sloužit jako základní součást jeho odborného odkazu. Jde o popis geneze typického lázeňského pacienta. Na jeho začátku se setkáváme s aktivní a zdravím kypící 55letou dámou, která se chce plně věnovat vnučatům a obává se, že lehce pobolívající záda by mohla zkřížit její plány. Navštěvuje tedy svého praktického lékaře, který jí vydá doporučení k odborným vyšetřením, a začíná kolečko: neurolog sice vyloučí výřez plotýnek, ortoped vyšší stupeň kyčelní artrózy, fyzioterapeut blokádu SI, avšak „pro jistotu“ jsou předepsána další vyšetření u dalších odborností – gynekologa, urologa, psychiatra. Dáma lehce znervózní, zda jí opravdu něco není, odborníci, které už navštěvuje opakovaně, postupně přeci jen „cosi“ začínají nacházet a předepisují medikaci. Po dvou letech potkáváme polymorbidní, depresivní a obézní starší paní, která je po několika operacích, polyká prášky po kilech, nemyslí než na své nemoci a přijíždí se léčit do lázní.

Více jistě netřeba dodávat, snad jen, že by se tato prezentace dr. Jiřího Stani, důvěrně známá v kruzích fyziologické regulační medicíny, měla dostat na lékařské fakulty, tak jak na ně díky němu pronikla i problematika záchranky.

Pane doktore, nezapomeneme, čest Vaší památce!

KNIŽNÍ TIP

Dr. Candace Pert Molekuly emocí ANAG, 2016

Proč se cítíme tak, jak se cítíme? Jak naše myšlenky a emoce ovlivňují naše zdraví? Jsou naše tělo a mysl od sebe navzájem odlišné, nebo fungují společně jako součást propojeného systému? Ve své průkopnické knize Molekuly emocí Candace Pert poskytuje překvapivé a přesvědčivé odpovědi na tyto a další náročné otázky, o kterých vědci a filozofové uvažují už po staletí. Její průkopnický výzkum o tom, jak chemikálie uvnitř našich těl tvoří dynamickou informační síť, propojující mysl a tělo, není pouze provokativní, nýbrž revoluční. Na základě stanovení biomolekulárního základu našich emocí a vysvětlení těchto nových vědeckých poznatků jasným a přístupným způsobem nám autorka umožňuje pochopit sebe samé, své pocity a spojení mezi naší myslí a naším tělem způsobem, jež jsme si možná nikdy předtím nedokázali představit. Molekuly emocí je průkopnické dílo, měnící způsob, jakým vidíme svět a sebe samé.